

Ugrás a mélyvízbe!

avagy

**Felkészülés a rendszer
átadására**

Az átállás tervezésének a feladatai

1. szervezeti architektúra kialakítása, szerepek, felelősségek meghatározása
2. dokumentációk készítése: fejlesztési ~, felhasználói ~, üzemeltetési ~, szakmai szótár
3. képzés, átképzés, oktatás
4. rendszertelepítés, elfogadási tesztek
5. az átállás megtervezése
6. átadás-tervezés, átadási ceremónia, üzemeltetés indítása

Raffai Mária, dr

1. Az átállás tervezése

- ▲ a szervezet, a személyzet, a felelősségek meghatározása, megbízások kiadása
- ▲ dokumentumok véglegesítése
- ▲ a személyzet képzése
- ▲ a rendszer telepítési módjának meghatározása
- ▲ az átállás módjának a meghatározása:
  - ↳ kísérleti futtatás
  - ↳ fokozatos átállás
  - ↳ párhuzamos feldolgozás
  - ↳ azonnali átállás
- ▲ a meglévő adatok, állományok konverziója

Raffai Mária, dr

2. Dokumentációk véglegesítése

1. fejlesztési dokumentáció
  - ▲ tervdokumentáció
  - ▲ közös szakmai szótár
  - ▲ programdokumentáció (rendszerspecifikáció)
2. felhasználói kézikönyv (User Guide)
3. üzemeltetési dokumentáció

Raffai Mária, dr

A rendszertervi dokumentáció fejezetei - 1.

- ▲ Definíciós tanulmány, megvalósíthatósági vizsgálat
- ▲ Helyzetfelmérés, elemzés
  - ↳ célok, környezet, működési feltételek
  - ↳ a szervezet leírása: elemek, szereplők, szervezeti struktúra, kapcsolatrendszer
- ▲ Szakmai szótár
- ▲ Követelményspecifikáció

Raffai Mária, dr

A rendszertervi dokumentáció fejezetei - 2.

- ▲ Tervezési dokumentáció - logikai terv
  - ↳ adatmodell-terv: adatmodell elemek, adatmodell, kapcsolatok, szabályok alapján normalizálás,
  - ↳ funkcionális tervezés: eljárások, adatmodell-elemek változásai, a dinamikus modell külső-belső szerkezete, funkciók részletes leírása, inputok, outputok meghatározása

Raffai Mária, dr

A rendszertervi dokumentáció fejezetei - 3.

▲ Tervezési dokumentáció - fizikai tervezés

- ↳ HW-SW környezet specifikációja
- ↳ adatbázis-leírás
- ↳ programrendszer terve: eljárás-, rendszerdiagram, programrendszer-architektúra (algoritmusok, input/output pontosított specifikáció)
- ↳ tesztelési terv, tesztesetek
- ↳ hibadiagnosztika, üzenetek

Raffai Mária, dr

A rendszertervi dokumentáció fejezetei - 4.

▲ Kivitelezés, üzemeltetés

- ↳ személyi és szervezeti feltételek, oktatási, kpzési terv
- ↳ átállás terve
- ↳ kézikönyvek: üzemeltetési dokum., felhasználói kézikönyv
- ↳ üzemeltetési költségek
- ↳ tesztelés végrehajtás

▲ átadás- áttérés

▲ rendszerkövetési feladatok előírása

▲ SQA: minőségbiztosítási elvárások, feladatok

Raffai Mária, dr

Munkaköri leírás,

mint a rendszertervi dokumentáció szerves része

- ↳ név, beosztás, munkahely, alkalmazás módja, fizetés
- ↳ az elvégzendő feladatok felsorolása és részletezése
- ↳ határidők rögzítése
- ↳ kapcsolattartás, együttműködő személyek
- ↳ felelősség meghatározása
- ↳ felelősségrevonás, mulasztások következményei
- ↳ képzés, továbbképzés, szakmai elvárások, karrierkilátások
- ↳ ösztönzési rendszer
- ↳ szociális háttér, lehetőségek, juttatások

Raffai Mária, dr

Felhasználói kézikönyv (User Guide)

- ↳ a rendszer célját, működésének leírását,
- ↳ a rendszer felépítését, szerkezetét, az alrendszereket és azok eljárásait,
- ↳ a manuális feladatok részletes ismertetését, az elsődleges adathordozókat (bizonylatok) és azok használatát (kitöltés, rögzítés, továbbítás, megőrzés, archiválás),
- ↳ a szervezeti egységek közötti folyamatok illeszkedési pontjait, a felelősségi köröket,
- ↳ teendőket hiba esetén.

Raffai Mária, dr

Az üzemeltetési leírás tartalma 1.

munkakörnyezet meghatározása

- ↳ futtatandó munkák, job-ok jegyzéke
- ↳ a rendszerek, alrendszerek felhasználói felelősei, a felhasználói osztályok
- ↳ futtatási környezet
  - ☒ szükséges hardver elemek
  - ☒ futtatási mód
  - ☒ szükséges szoftverek: rendszer sw, alkalmazói sw
- ↳ a futtatási időre vonatkozó jellemzők
  - ☒ indítási időpont, gyakoriság, határidők
  - ☒ a job-ok futási ideje
- ↳ futtatási és hozzáférési jogosultságok, felelősök

Raffai Mária, dr

Az üzemeltetési leírás tartalma 2.

Futtatási utasítás

- ↳ Job-név
- ↳ kezdeményező felhasználó
- ↳ program jellemzők: mérete, futási idő, kapcsolódó modulok, prioritás
- ↳ program indítási feltételek: állapotok, hatások, aktivizálás módja, gyakorisága
- ↳ programállapotok, teendők hiba esetén
- ↳ értesítési lánc
- ↳ diszponálás az eredményekről
- ↳ alkalmazott adathordozók: input/output állományok, törlési és megőrzési feltételek

Raffai Mária, dr

Feladatok

- ▲ a futtatási környezet kialakítása
- ▲ állományok, adatok átkonvertálása
- ▲ a rendszer telepítése
- ▲ munkatársak képzése
- ▲ átadási ceremónia tervezése, lebonyolítása
- ▲ rendszerkövetés
- ▲ minőségbiztosítás

Raffai Mária, dr

A futtatási környezet kialakításának és a rendszer telepítésének feladatai

- ▲ helységek kialakítása, feltételek megteremtése
- ▲ a számítógép hardver erőforrásainak telepítése, hálózatépítés
- ▲ a szoftverrendszerek telepítése: operációs rendszer, adatbáziskezelők, egyéb rendszersw.
- ▲ kifejlesztett és régi alkalmazások integrálása
- ▲ adatbázis létrehozása, migráció: fájlok átkonvertálása, adatfelvitel
- ▲ elfogadási teszt végrehajtása

Raffai Mária, dr

Az átadási ceremónia tervezése *Forgatókönyv (Scenárió)*

- ▲ átadási információk
  - ℳ az átadás tárgya, időpontja, helye,
  - ℳ a résztvevő személyek,
  - ℳ az átadásra kerülő anyagok
  - ℳ elfogadási feltételek, átvételi kritériumok
- ▲ az átadás programja (a lebonyolítás módja)
  - ℳ bevezető tájékoztató
  - ℳ bemutató, elfogadási teszt
  - ℳ a teszt kiértékelése
  - ℳ döntés, elfogadás
  - ℳ jegyzőkönyv készítés

Raffai Mária, dr

A jegyzőkönyv tartalma

- ℳ tárgy, helyszín, időpont: dátum, kezdés, befejezés
- ℳ jegyzőkönyv-vezető, levezető és résztvevő személyek: név, beosztás, a részvétel minősége
- ℳ napirendi pontok
- ℳ a lebonyolítás módja: hozzászólások, válaszok, vita
- ℳ döntés, határozathozatal
- ℳ a jegyzőkönyv készítés dátuma
- ℳ aláírások

Raffai Mária, dr

A munkatársak képzése

Raffai Mária, dr

Képzés, oktatás

Az oktatás, képzés tervezése

- ▲ **időzítés:** befejeződjön az átadásig
- ▲ **előkészület:** oktatási terv készítése, ütemezés, kiértékelés, dokumentációk, oktatási- és bemutatóanyagok kidolgozása
- ▲ **oktatás lebonyolítás:** előadás, tréning, öntanulás

Raffai Mária, dr

Tanterv készítése, tartalma

- ✗ a rendszer célja,
- ✗ a rendszer működésének folyamata,
- ✗ a működtetés veszélyei, kritikus elemei és pontjai,
- ✗ a kapcsolódó szervezetek, tevékenységek és munkatársak,
- ✗ saját szerepük, a munkájukkal szemben támasztott elvárások és
- ✗ felelősségük a feldolgozó folyamatban.

Raffai Mária, dr

Az oktatáshoz használható technikák

- ▲ **oktatástechnológiai eszközök:** flip-chart, fólia- és képernyővetítő, sample (bemutató) programok, gyakorló feladatok,
- ▲ **csoportos képzés,** amelyben a résztvevőknek aktív szerepet kell kapniuk, hiszen ezzel szélesíthetjük látókörüket, és a közös vitában olyan kérdések is megválaszolásra kerülnek, amelyekre esetleg az oktató nem gondolt,
- ▲ **szimulált működésű szoftver** a működtetés betanulásához,
- ▲ **konzultációkhoz** interjú és kikérdező technika.

Raffai Mária, dr

Az eredményes előadás struktúrája 1.

- ▲ **1. Bevezetés** (az előadás kb. 1/6 része)
  - ✗ 1.1. Az előadás témájának definiálása
  - ✗ 1.2. Az előadás idején hol tartunk a munkában
- ▲ **2. Az előadás témája, a fő mondanivaló** (a teljes idő mintegy 2/3-a)
  - ✗ 2.1. A problémák és korlátai feltárása
  - ✗ 2.2. A javasolt rendszer bemutatása
  - ✗ 2.3. Megvalósíthatósági lehetőségek
  - ✗ 2.4. Ajánlatok, alternatívák

Raffai Mária, dr

Az eredményes előadás struktúrája 2.

- ▲ **3. Kérdések, az elhangzottak megvitatása** (az ehhez szükséges idő nem tartozik bele a bemutató időtartamába)
- ▲ **4. Következtetések** (az előadás 1/6 része)
  - ✗ 4.1. A javaslatok összefoglalása
  - ✗ 4.2. Figyelemfelkeltés (el kell mondani, melyek azok a tényezők és döntési pontok, amelyek a fejlesztés folytatásához szükségesek)

Raffai Mária, dr

Megszívlelendő 1.

- ⚡ az előadás ne legyen túl hosszú (30-60 perc),
- ⚡ ne legyen túl sok minden egy fölőán,
- ⚡ ne legyen túl kevés információ sem egy képen,
- ⚡ ne legyenek a betűk túl kicsik,
- ⚡ ne mutassunk be túl bonyolult ábrát,
- ⚡ ne legyen a vetítés se túl gyors, sem túl lassú (egy kép vagy dia bemutatásához 2-3 perc az optimális előadás-ídő)

Raffai Mária, dr

Megszívlelendő 2.

- ⚡ az alkalomhoz illően kell megjelenni (öltözék, frizura, tartás),
- ⚡ figyelni kell a hallgatóságot, és igazodni kell a reakcióikhoz,
- ⚡ nem szabad gesztikulálni és komolytalankodni,
- ⚡ az előadó legyen meggyőződve mondanivalójának helyességéről, helytállóságáról,
- ⚡ kerülni kell az “én ezt tettem, ...”-jellegű kifejezéseket

Raffai Mária, dr

A training lebonyolítása

- ⚡ a rendszerfejlesztő munkatársak bemutatják és megtanítják a működtetés menetét és módját,
- ⚡ felhívják a figyelmet az adatok és a kezelési hibák következményeire, az előforduló hibák javítására,
- ⚡ az adatállományok biztonsági mentéseinek jelentőségére, a helyreállíthatóság módjára,
- ⚡ szólnak a rendszer működtetésének veszélyeiről, a kritikus elemekről és pontokról,
- ⚡ bemutatják a felhasználónak a leggyakrabban előforduló rendszerhibákat, és azok korrigálásának módját.

Raffai Mária, dr

A munka indítása

Raffai Mária, dr

Rendszerkövetés, minősbiztosítás

